EU-Konventet er en historisk nyskabelse. Ved de tidligere ændringer i traktaterne har stats- og regeringscheferne sammensat en arbejdsgruppe af eksperter, som har faet til opdrag at udarbejde tekster, der kunne ligge til grund for en regeringskonference. Denne gang har man samlet en langt større gruppe. Den består af regeringsrepræsentanter, nationale parlamentarikere, Europa-parlamentarikere og kommissærer.
Konsekvensen er, at man på én gang har skabt et forum, som af de fleste regeringer ses som en første fase af selve regeringskonferencen og et forum, hvor nationale og Europa-parlamentarikere i høj grad er med til at præge debatterne og slutresultatet.
Konventet stiler mod et resultat, som et stort flertal af både regeringsrepræsentanterne, de nationale og Europa-parlamentarikerne samt kommissærerne kan tilslutte sig - en konsensus-model. På nogle områder vil det sikkert forudsætte, at Konventet må pege på flere optioner. På andre områder tegner der sig allerede så store flertal i alle fire Konvent-grupperinger, at konventet simpelthen vil anbefale en bestemt løsningsmodel.
Konventet er sammensat af folk med meget forskellig baggrund. Der er folk, som har stor erfaring med arbejdet i EU-systemet, og der er især mange fra de nationale parlamenter og fra kandidat-landene, som helt tydeligt ikke har denne viden. Men sammenblandingen af disse to typer Konvent-medlemmer giver netop en utrolig dymamik og reformvilje. Helt fundamentale spørgsmål stilles. Intet er helligt. Alt kan debatteres. Konventet er derfor blevet centrum for en proces, der kan føre til en meget omfattende reform af hele traktatgrundlaget for det europæiske samarbejde. Muligvis den mest omfattende vi nogen sinde har set.
Jeg er gået ind i dette arbejde med den ambition at Konventet til næste sommer skal aflevere et ambitiøst reformforslag til stats- og regeringscheferne.
Først og fremmest mener jeg, at EU's traktater og funktion skal gøres mere enkel og forståelig. Man skal ikke gøre sig nogen illusion om, at det kan blive super-enkelt og kort beskrevet. Dertil er virkeligheden for kompliceret i et fællesskab af snart 25 lande. Men det kan og skal efter min mening gøres meget enklere. Ellers kan befolkningerne simpelthen ikke forstå, hvad det er, der foregår. Vi arbejder derfor på at omskrive og samle de dele af traktaterne, der har med de grundlæggende værdier af EU at gøre samt at definere institutionerne og deres funktion. På nuværende tidspunkt er de mange traktater en sammenblanding af politik på specialområder, institutionelle regler samt grundlæggende principper for Unionen. De afspejler over 50 års udvikling af samarbejdet.
Det, vi nu har brug for, er en grund-traktat, der er kort og klar og som indeholder EU's principper, opgaver og institutioner. Ved siden af denne grund-traktat er der brug for en langt større traktat, som definerer indholdet af de enkelte EU-politikker. En vigtig del af grundtraktaten bør være at forenkle og effektivisere hele beslutningssystemet og at forstærke dets demokratiske forankring.
Jeg er selv ikke i tvivl om, at for et lille land som Danmark, er det "fællesskabsmetoden" byggende på en institutionsbalance mellem Kommission, Råd og Parlament, og hvor man i næsten alle tilfælde bruger flertalsbeslutninger, der generelt giver os størst indflydelse. EU-lovgivning bør derfor som udgangspunkt vedtages ved fælles beslutningstagen af Ministerrådet og Europa-Parlamentet. Hver gang vi i en Union af 25 har krav om enstemmighed, risikerer vi alle at blive taget til gidsler af et eller nogle få lande - eller af de 3-4 store lande udenfor systemet aftaler, hvad der skal ske. Det er kun indenfor systemet, at et land som Danmark har en permanent, direkte indflydelse på slutresultatet. Det skal vi ikke glemme, når vi på Konventet om nogle få måneder skal til at se på reformer af de eksisterende institutioner og deres indbyrdes forhold.
Jeg mener også, at vi skal prøve at sikre en bedre tilknytning af de nationale parlamenter til Unionens arbejde. Vi skal ikke blande os i, hvorledes de enkelte lande organiserer forholdet mellem regering og parlament(er). Og vi skal heller ikke etablere nye institutioner. Til gengæld bør vi se på, om de nationale parlamenter kan tildeles en ny, central rolle i overvågningen af EU's arbejde for at sikre, at Fællesskabet ikke bevæger sig ind på områder, hvor det ikke har kompetence, og hvor landene eller regionerne ligeså godt selv kan løse opgaverne.
Jeg har selv i Konventet bl.a. til opgave at lede arbejdet med at afgrænse EU's funktion i forhold til en række fagområder, hvor medlemsstaterne ikke har overdraget suverænitet til Unionen, men har EU-kompetence til at supplere medlemslandenes politik. Det gælder bl.a. industripolitik, forskning, sundhedspolitik, uddannelse og kultur.
Det er lige præcis på dette område, at der er brug for større klargøring af, hvor grænsen går mellem hvad EU skal tage sig af og hvad EU ikke skal tage sig af.
Jeg er overbevist om, at arbejdet på dette område er af afgørende betydning for at befolkningerne i et stigende antal medlemsstater incl. Danmark, vil føle sig trygge ved EU's videre udbygning.
I den forbindelse er det også vigtigt, at vi kan få Konventet til at anbefale en traktattekst om tranparens og god administration, d.v.s. grundlaget for en egentlig forvaltningslov for Unionen samt mulighed for at bistå medlemsstaterne med deres udførelse af EU-lovgivningen. Dette sidste er ikke mindst afgørende, fordi vi forventer, at 10 nye medlemsstater meget snart skal begynde at administrere den fælles lovgivning og have det umiddelbare ansvar for gennemførelsen af mange fællesskabsordninger og

udbetaling af EU-midler på deres territorium.

Der er mange andre vigtige emner til debat på Konventet. Jeg har her skitseret nogle af dem, som jeg mener har en helt særlig interesse i en dansk sammenhæng.